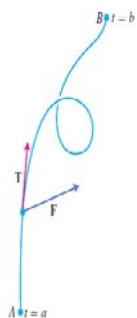

אינטגרל העבודה

העבודה המתבצעת ע"י שדה הכוח $\vec{F}$ היא האינטגרל הקווי של הרכיב הסקלארי $\vec{F} \cdot \hat{T}$ לאורך העקום החלק מ-A ל-B. $\vec{F}$ הוא ווקטור הכוח. $\hat{T}$ הוא ווקטור יחידה משיק לעקום. $\vec{F} \cdot \hat{T}$ הוא $F_{\parallel}$ - רכיבו המשיקי של $\vec{F}$.

The definition:
$$W = \int_{t=a}^{t=b} \vec{F} \cdot \hat{T} ds$$

$$W = \int_{t=a}^{t=b} \vec{F} \cdot d\vec{r} = \int_a^b \vec{F} \cdot \frac{d\vec{r}}{dt} dt = \int_a^b \vec{F} \cdot \vec{v} dt$$

המכפלה הסקלארית $\vec{F} \cdot \hat{T} ds$ היא למעשה הכפלתו של רכיב הכוח המקביל לעקום $(\vec{F} \cdot \hat{T})$ בקטע קצרצר של עקום (ds) , ושווה לעבודה שמבצע הכוח $\vec{F}$ לאורך אותו קטע קצרצר של עקום: $\vec{F} \cdot \hat{T} ds = F_{\parallel} ds = dW$. אינטגרציה של dW לאורך העקום כולו מניבה את W - העבודה הכוללת שמבצע הכוח.

כדי לחשב את אינטגרל העבודה לאורך עקום $\vec{r}(t)$ יש לנקוט בצעדים הבאים:

- לבטא את $\vec{F}$ על העקום כפונקציה של הפרמטר t .
- למצוא את $\vec{v}(t)$, ז"א את המהירות $\frac{d\vec{r}(t)}{dt}$.
- לחשב אינטגרל של $\vec{F} \cdot \frac{d\vec{r}(t)}{dt}$ מ- $t = a$ עד $t = b$, ז"א אינטגרל של ההספק, ולקבל את העבודה.

דוגמה לחישוב העבודה המתבצעת לאורך עקום חלק במרחב ע"י כוח משתנה

חשב את העבודה שמבצע

$$\vec{F} = (y - x^2)\hat{x} + (z - y^2)\hat{y} + (x - z^2)\hat{z}$$

לאורך העקום

$$\vec{r}(t) = t\hat{x} + t^2\hat{y} + t^3\hat{z}, \quad 0 \leq t \leq 1$$

מ- $(0,0,0)$ עד $(1,1,1)$.

פיתרון:

$$\vec{r}(t) = t\hat{x} + t^2\hat{y} + t^3\hat{z} \quad \Rightarrow \quad (\text{מהירות}) \vec{v}(t) = \frac{d\vec{r}(t)}{dt} = \hat{x} + 2t\hat{y} + 3t^2\hat{z}$$

$$\vec{F}_{(x,y,z)} = (y - x^2)\hat{x} + (z - y^2)\hat{y} + (x - z^2)\hat{z}$$

$$\vec{F}_{(t,t^2,t^3)} = (t^2 - t^2)\hat{x} + (t^3 - t^4)\hat{y} + (t - t^6)\hat{z} \Rightarrow (\text{כוח על העקום}) \vec{F}_{(t,t^2,t^3)} = 0\hat{x} + (t^3 - t^4)\hat{y} + (t - t^6)\hat{z}$$

$$P(t) = \vec{F}_{(t,t^2,t^3)} \cdot \frac{d\vec{r}(t)}{dt} = 2t(t^3 - t^4) + 3t^2(t - t^6) \Rightarrow (\text{הספק}) P(t) = -3t^8 - 2t^5 + 2t^4 + 3t^3$$

$$W = \int_0^1 (-3t^8 - 2t^5 + 2t^4 + 3t^3) dt = \left[-\frac{t^9}{3} - \frac{t^6}{3} + \frac{2t^5}{5} + \frac{3t^4}{4} \right]_0^1 = \left[-\frac{1}{3} - \frac{1}{3} + \frac{2}{5} + \frac{3}{4} - 0 \right] = \frac{29}{60}$$

אם הכוח נמדד בניוטונים, הדרך במטרים והזמן בשניות, מתקבלת המהירות במטרים לשנייה, ההספק בג'אול לשנייה (וואט) והעבודה בג'אולים.

הגדרה – עבודה לאורך עקום חלק

העבודה המתבצעת ע"י שדה כוח $\vec{F} = M\hat{x} + N\hat{y} + P\hat{z}$ לאורך עקום חלק $\vec{r}(t)$ מ- $t = a$ עד $t = b$ הינה

$$W = \int_{t=a}^{t=b} \vec{F} \cdot \hat{T} ds$$

שש דרכים שונות לכתיבת אינטגרל העבודה

למרות השוני שביניהן, כל שש הנוסחאות מחושבות באותו האופן (אותיות מודגשות הן ווקטורים).

הוא $\vec{r}(t) = g(t)\hat{x} + h(t)\hat{y} + k(t)\hat{z} = x\hat{x} + y\hat{y} + z\hat{z}$ עקום חלק
 ו- $d\vec{r} = dg\hat{x} + dh\hat{y} + dk\hat{z}$ הוא הדיפרנציאל שלו.

$$W = \int_{t=a}^{t=b} \mathbf{F} \cdot \mathbf{T} ds$$

The definition

$$= \int_{t=a}^{t=b} \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r}$$

Compact differential form

$$= \int_a^b \mathbf{F} \cdot \frac{d\mathbf{r}}{dt} dt$$

Expanded to include dt ; emphasizes the parameter t and velocity vector $d\mathbf{r}/dt$

$$= \int_a^b \left(M \frac{dg}{dt} + N \frac{dh}{dt} + P \frac{dk}{dt} \right) dt$$

Emphasizes the component functions

$$= \int_a^b \left(M \frac{dx}{dt} + N \frac{dy}{dt} + P \frac{dz}{dt} \right) dt$$

Abbreviates the components of $\mathbf{r}$

$$= \int_a^b M dx + N dy + P dz$$

dt 's canceled; the most common form